

Projektmodning og besvarelse af kravsspecifikation for projektet omkring biodiversitet og udelæringsrum på de grønne arealer på hjørnet af Engvej og Greisvej

Beskrivelse af projektet

Arealet udgør omkring 1550 m² og ligger i den østlige del af Greisvej i Kbh. S. Området er omgivet af Greisvej, Engvej og Wibrandtsvej. Ideen er at skabe et inspirerende og artsrigt natur-uderum til de mange omgivende institutioner, som kan bruge det nye område til at trække undervisningen udendørs og lade læringen inspireres af den omgivende artsrige natur. Med områdets centrale placering kan det også blive til gavn og glæde for lokale beboere i alle aldre, og i øvrigt skabe opmærksomhed på grønne løsninger på aktuelle udfordringer omkring klima, miljø og biodiversitet. Projektet ligger i god forlængelse af Københavns strategi for biodiversitet 2022-2050 og særligt temaerne:

2/ Skabe ny biodiversitet i byen.

3/ Understøtte viden og uddannelse om natur og biodiversitet.

4/ Skabe frivillige fællesskaber om biodiversitet.

Projektet vil bidrage til de vigtige grønne korridorer, hvoraf hele strækningen langs Greisvej og frem til Kastrup Fort og Amager Strand er et vigtigt element.

Projektet har fået navnet "Gregorius Engen" efter Gregorius, som har lagt navn til Greisvej. Projektet er støttet af Nordeafonden og LB Fonden.

Landskabsdesign

Arealet skal primært anlægges med fokus på artsrige enge og etablering af små-forhøjninger i op til 75 cm. højde for at skabe forskellige nicher i forhold til tørke og lys/skygge. Vi overvejer også at anlægge et mere kalkrigt eng-område som del af anlægget, for at tiltrække arter, der særligt trives her. På engarealerne placeres 4 store granitsten, som bl.a. sommerfugle sætter pris på og som skaber små fugtige nicher på nordsiden. Der er også arealer, hvor fokus mere er på at skabe en skovbundskarakter og her bliver desuden placeret 2 døde træer til langsom nedbrydning.

Ledningskort har afdækket at der er enkelte områder, hvor det ikke er noget problem at gå i dybden, og derfor plantes træer i disse 2 lommer. Langs matrikelskel kan desuden plantes buske og småtræer. Træerne optager og lagrer CO₂, medvirker til at stabilisere stedets mikroklima og understøtter biodiversiteten.

Centralt anlægger vi en cirkel på omkring 65 m² i grus. Dette er det egentlige udeskolerum og her placeres 3-4 bænke/træstammer, som skoler og børnehaver kan holde samling på og evt. et par borde/bænke i træ, som børn og unge kan sidde og lave deres noter og tegninger på.

Der anlægges kvashegn i den nordlige del af cirklen som en måde at kunne bruge grene fra træerne til kompostering på stedet, samtidig med at det fungerer som skjul og levested for forskellige insekter.

Baggrund

Projektet er startet af lokale frivillige borgere, der har stiftet Foreningen Gregorius hvis formål er at realisere dette projekt. Projektet var til at begynde planlagt som en Miyawakiskov, der er en måde hurtigt at skabe en lille skov på. Rør og ledninger i jorden under grunden giver imidlertid begrænsninger i forhold til plantning af større træer. Efter dialog med HOFOR er plantevalget derfor justeret med større fokus på urter, buske og mindre træer. Det har samtidig den fordel, at arealet fremstår mere åbent og dermed trygt, og at trafiksikkerheden i krydsene ikke påvirkes negativt.

Designforslag til området med fokus på biodiversitet.

Kilde: Landskabsdesign er lavet i dialog med Københavns Kommune, HOFOR og lokale interessenter, og tegnet af frivillig i Gregorius Foreningen, landskabsarkitekt og plantedesigner Kira Reiter

Fotos i fugleperspektiv over området. Det gule felt markerer projektområdet.

Kilde: Fotoet med det gule felt har TMF sendt til os i januar 2022, med en anbefaling til os om at udvikle et biodiversitet-projekt her.

Økonomi

Forarbejde

1. Afskrælning af jord: Der afskrælles græstørv på 500 m² – Pris: 36.000.-
2. Grubning af jord: 100 m² – Pris: 6.500.-

Etablering

3. Pålægning af engjord: Der pålægges 91 m³ engjord – Pris: 130.000.-

Beregnet ved levering med kærre og tip. Der er ikke regnet med pris på råden over vej, eller ventetid fra vognmand.

4. Flissti: Der lægges en smal sti af flis på ca. 70 m – Pris: 20.000.

Det er ikke defineret om flis skal udlægges ovenpå eksisterende græs, eller det skal skrælles af først.

5. Belægning: Der anlægges en cirkel i grus til udeskole på 65 m² – Pris: 40.000.-

Forudsætter at den opgravede jord bliver et sted i området tæt på.

Plantning

6. Plug planter: Der indkøbes plugplanter til 830 m². 10 stk.pr. m² = 8300 plugplanter. Vi planter selv – Pris: 150.000.-

Planterne skal bestilles dette forår. Denne pris er ved levering fra lille vilde frø.

7. Træer: Der plantes ca. 20 hejstere på 12-14 cm – Pris: 100.000

Givet ud fra at vi planter og at planter sættes med to plantestokke pr. træ, og leveret med en vandingspose. Det er nok ikke muligt at få hejstere som 12-14 cm. Så denne pris er ud fra størrelse 12-14 med en plantepris på ikke over 2350.-

8. Stauder i skovbunden: Der indkøbes stauder til 220 m². 10 pr. m². Vi planter selv – Pris: 62.000.-

Der er grænse for prisen på stauden. Prisen her er beregnet ud fra 25 kr. pr stau.

Diverse

9. Placering af 3 stk. træstammer på 3 meter – Pris: 12.000.-

Pris ud fra at de kan kranes fra vejen med alm lastbil.

10. Placering af 4 store granit sten – Pris: 9.000.-

Pris ud fra at de kan kranes fra vejen med almindelig lastbil.

11. Kvashegn på 8 meters længde – Pris: 5.000.-

Kvashegn ikke fyldt. Der leveres robiniastolper flækkede kvart cirka 5,5 cm tykke der bankes i jorden med cirka 75 cm mellemrum.

12. Placering af 2 døde træstammer – Pris 8000.-

Pris ud fra at de kan kranes fra vejen med alm lastbil.

I alt. 578.500 kr. ex moms.

Milepælsplan

Der er udarbejdet en tidsplan med milepæle for etablering af engen. Således sikres det, at der er et klart overblik over projektets leverancer og tilhørende tidshorisont. I tidsplanen fremgår det bl.a., hvornår etableringen af engen forventes at påbegyndes, samt hvornår skoven forventes at være færdigplantet og kan overdrages til drift:

1. Milepæl: Godkendelse af projektet fra Københavns Kommune og HOFOR.

Vi forventer en godkendelse af projektet senest 1 juli 2025

2. Milepæl: Finde håndværker/leverandører til projektet.

Vi forventer at finde den rigtige håndværker til etablering af arealet henover sommeren 2025

3. Milepæl: Etablering af arealet

Vi forventer at grundstrukturen etableres i september 2025

4. Milepæl: Inddragelse af lokale – skoler, børnehaver, borgere

Vi forventer at kunne invitere til workshops og plantedage i start oktober 2025

5. Milepæl: Overdragelse til drift

Vi forventer at kunne overdrage projektet til driften fra ultimo november 2025. I den forbindelse planlægges en stor "åbningsreception" bl.a. med deltagelse af de lokale institutioner.

Ledninger og Tilladelser

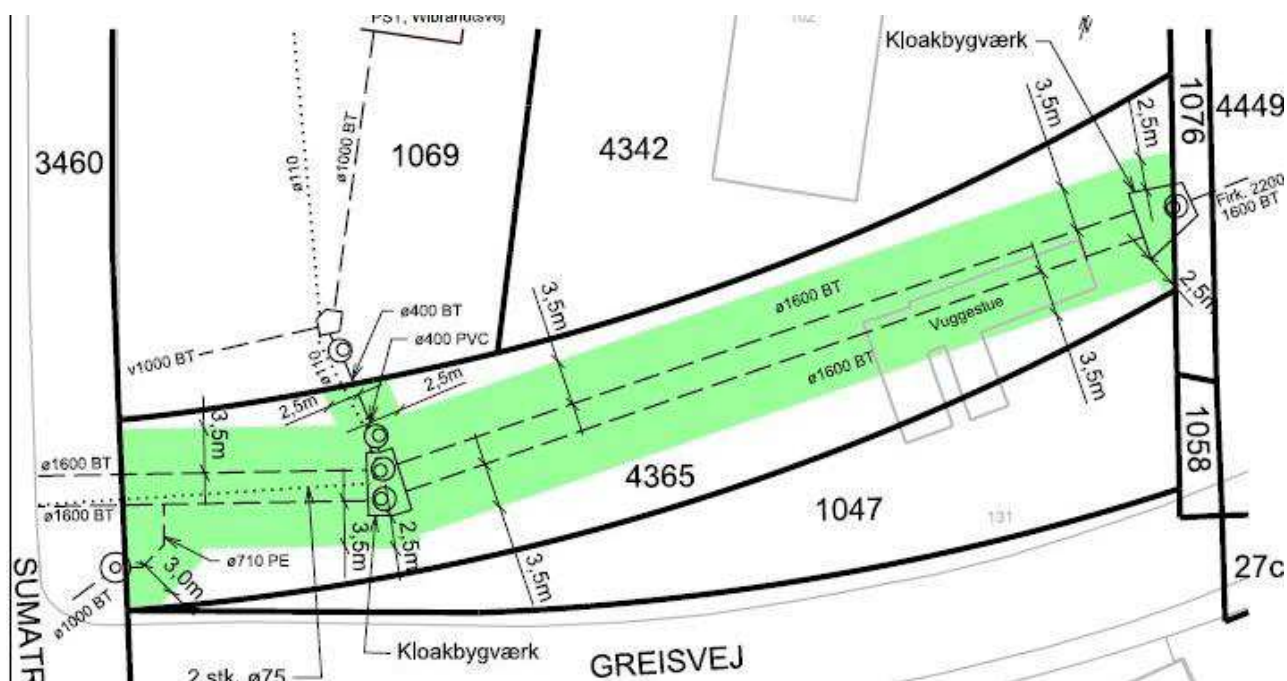
Til dags dato har vi været i dialog med en landinspektør, der har guidet os i forhold til hvilke begrænsninger og servitutter, der ligger på arealet.

Derudover har vi været i dialog med HOFOR omkring design af arealet og hvilke oplysninger de har brug for, for at kunne godkende projektet. De har rettet til i vores projekt, men vil først give en endelig godkendelse, når det er godkendt af Københavns Kommune.

M.a.o. så skal vi have godkendt projektet hos HOFOR, der har en deklaration på deres kloakledning. Københavns Kommune skal godkende arbejdet over de andre ledninger, der ikke har tinglyste deklarationer. Derudover skal vi have en gravetilladelse hos Københavns Kommune, da vi arbejder nærmere end 3 meter fra skel til vejen.

Herunder ses først et billede af ledningsnettet, nedhentet fra LER og dernæst en deklaration over hvor kloakledningerne er. I den grønne zone må der ikke beplantes

Inddragelse af lokaludvalget

Borgergruppen har i flere år været i positiv dialog om projektet med Amager Øst Lokaludvalg. Amager Øst Lokaludvalg har i 2023 givet sin opbakning til projektet. Denne opbakning er genbekræftet på møde i Lokaludvalget den 25/4. *Støtteskrivelse er vedhæftet.*

Brugen af arealet

Arealet bruges i dag primært af hundeejere, der skrår henover arealet. Der er en enkelt bæk opsat og her kommer en sjælden gang imellem nogle unge, som hænger ud. Løbende observation af arealet i 2024, hvor brug af arealet er observeret hverdage og weekender, morgen/ middag/ eftermiddag/ aften, i alle årets 12 måneder, bekræfter at området ikke bruges nævneværdigt. Et indtryk, der bekræftes af de lokale skoler, der ikke bruger stedet i dag.

Der er overgang til Kastrup Fort fra Engvej, og Greisvej som bruges af mange cyklister og fodgængere på vej til og fra Kastrup Fort og Amager Strand. Der er derfor mange, som vil opleve området udefra. I forbindelse med byudviklingen af området mellem Engvej og Jorisvej er det forventningen, at der skabes yderligere stiforbindelse, som vil øge tilgængeligheden til området.

Afledt drift

Design og plantevalg er planlagt ud fra ønsket om at minimere det løbende vedligehold. Den primære drift bliver opsamling af skrald og at klippe gangstier.

Derudover skal der en gang årligt i det tidlige forår klippes og fjernes afblomstrede stauder og græsser fra engen.

Der bliver desuden en etableringslugning af skovbunden, der efter et par sæsoner skal kunne klare sig selv med minimal lugning.

For at bidrage til at skabe grønne fællesskaber, vil foreningen Gregorius nedsætte et driftsteam af frivillige, der skal klare lugning af eng og skovbund til de er etableret. Samtidig tilkendegiver flere af de lokale skoler, at de gerne ser at nogle af deres elever kan indgå aktivt i områdets plejeplan.

I de første par år vil der være brug for begrænset etableringsvanding og/eller efterbeplantning. Planterne er valgt således, at de er relativt tørkeresistente, men i længere tørkeperioder kan der være brug for vanding.

Klimatilpasningsprojekter

Der er ikke konstateret eksisterende eller planlagte klimatilpasningsprojekter i området, som kan have implikationer for etableringen af projektet. Omvendt bidrager projektet til klimatilpasningen gennem øget optagelse af regnvand.

Tryghed

I og med, at vi fokuserer på eng, buske og mindre træer, vil der ikke opleves tryghedsproblemer med utryghedsskabende elementer. Svag belysning kan på sigt indtænkes, om end dette ikke er del af den aktuelle landskabsdesign, idet fokus er på engarealer og dermed et landskabsdesign, der giver godt overblik og udsyn for forbigående i og langs området. Samtidig ønskes ikke stærk belysning, da det vil kunne forstyrre den planlagte biodiversitet (jævnfør lysforurening).

Færdselssikkerhed

Det samme gælder for færdselssikkerheden. At i og med at vi ikke planlægger mange træer, så er risikoen for at der vælter træer på vejen meget lille, og der er god oversigt ved vejkrydsene.

Naboinddragelse

Vi har rakt ud til alle interessenter i området, og har kun fået positive tilbagemeldinger.

Vi har positive tilkendegivelser fra naboinstitutionerne:

- Landsbyskolen
- Waldorf Skolen
- Øresunds Internationale Skole
- Huset Wibrandsvej

Der er tre skoler i umiddelbar nærhed til arealet og alle tre bakker op og ser store perspektiver i at inddrage arealet i undervisningen.

Eksempler på reaktioner fra de lokale skolelærere:

Natur- og tekniklærer Peter, Landsbyskolen " *Vi har en masse elever som kunne tælle arter, lære om nye plantetyper og være med til at plante og passe træerne som del af vores undervisning*". Peter mener, at det nye naturuderum kan bruges til en række forskellige opgaver og fag.

Dansklærer Charlotte, Landsbyskolen: " *Eleverne kunne for eksempel finde planter derovre og lave små bøger om dem og lære om både dansk og biodiversitet på den måde.*"

Lige op til arealet ligger Familiehuset, der også vil bruge det kommende naturområde med deres målgruppe; børn mellem 4 og 13 år der bl.a. har tilknytningsforstyrrelser og følelsesmæssige problemer.

Vi har positive skriftlige interesselilkendegivelser fra Grundejerforeningerne

- PF Fremtiden
- Sommerdal
- Lykkeshøj
- Solvang
- GF Lykkens Prøve

Miljøpunkt Amager støtter ligeledes op om projektet, som skaber en god sammenhæng til det tilsvarende projekt på Praghs Boulevard.

Projektet vil være en stor gevinst for det nye byudviklingsområde mellem Engvej og Jorisvej som pt. er i lokalplanshøring.

Kommunikation

Der er for nyligt blevet etableret et fællesskab og en kommunikationskanal i hele lokalområdet kaldet "Amager Strand Villaby". Denne kan bruges til at skabe et lokalt grønt fællesskab omkring projektets område. Der vil desuden blive kommunikeret gennem "Amager grønne nabofællesskaber", Miljøpunkt Amagers nyhedsbrev og bladet AmagerØsten.

Dokumentation

Planter vi anvender i projektet er nogenlunde som følgende.

Her er ca. 800 m2 med urter. Her vil vi bl.a. udså:

Urter

Achillea millefolium – Alm. røllike
Campanula persicifolia – Smalbladet klokke
Centaurea jacea – Alm. knopurt
Centaurea scabiosa – Stor knopurt
Filipendula vulgaris – Knoldet mjørdurt
Galium verum – Gul snerre
Geum rivale – Eng-nellikerod
Hieracium umbellatum – Smalbladet høgeurt
Hypericum perforatum – Prikbladet perikon
Hypochoeris maculatum – Kantet perikon
Knautia arvensis – Alm. blåhat
Leontodon hispidus – Stivhåret borst
Leucanthemum vulgare – Hvid okseøj
Plantago lanceolata – Lancetbladet vejbred
Plantago media – Dunet vejbred
Primula veris – Hulkravet kodriver
Prunella vulgaris – Alm. brunelle
Ranunculus acris – Bidende ranunkel
Rhinanthus serotinus – Stor skjaller
Rumex acetosa – Alm. syre
Silene dioica – Dagpragtstjerne
Silene vulgaris – Blæresmælde
Succisa pratensis – Alm. djævelsbid

Græsser:

Anthoxanthum odoratum – Vellugtende gulaks
Arrhenatherum pratense – Eng-havre
Avenula pubescens – Dunet havre
Festuca ovina – Fåresvingel
Festuca rubra – Rød svingel

Så planter vi:

Buske og træer:

2 stk. *Betula pendula* – Vortebirk
3 stk. *Pinus sylvestris* – Skovfyr

1 stk. Rhamnus frangula – Tørst
3 stk. Ribes – Solbær
2 stk. Malus sylvestris - Skovæble
1 stk. Rosa canina – Hunderose
2 stk. Rosa rubignosa - Æblerose
1 stk. Viburnum opulifolium – Kvalkvæd
3 stk. skovhindbær

Og vi planter:

Skovbundsstauder:

Carex sylvatica – skovstar
Luzula nivea – snefrytle
Fragaria vesca - Skovjordsbær
Meum athamanticum – Bjørnerod
Scrophularia nodosum – Knoldet brunrod
Stachys sylvatica – Skovgaltetand
Silene dioica – Dagpragtstjerne
Hesperis matronalis – Vellugtende aftenstjerne
Lysimachia vulgaris – Alm. Fredløs

Lokale borgere står bag initiativet:

Foreningen Gregorius er lavet af lokale borgere for at gennemføre projektet. Foreningens frivillige tovholdergruppe består af:

- **Kontakt i forhold til interessentinddragelse og ansøgning: Morten Andersen Linnet:**
Mal4269@gmail.com tlf. 27245969 - Agronom. Politisk interessevaretagelse.
- *Lotte N. Lund:* lotte@futura.dk / 4280 1866 – Initiativtager. Indsigt i urban biodiversitet, og samskabelse med borgere. Ph.d. i biodiversitet i byudvikling.
- *Vibe A. T. Drostgaard:* vibe.aadrostgaard@gmail.com / 2226 8092 - Indsigt i vilde haver og træ-planteringsprojektering med fokus på at få lokale borgere med.
- *Kira Reiter:* kira@jorddesign.eu / tlf. 2683 3865 Landskabsarkitekt med indsigt i jord, landskab og plantedesign, og brobygning mellem planter, idéer og driftsfolk.
- *Carlo Volf:* mail@carlovolff.dk Arkitekt, med indsigt i sammenhænge mellem dagslys og sundhed/trivsel, i dokumentation, CO2 og bæredygtig arkitektur.
- *Anette Møller Beck:* akm@yahoo.com Indsigt i finansiel management og risikostyring, regnskab og økonomisk administration.

./. Budget

./. Støtteskrivelse fra Amager Øst Lokaludvalg